

REDLAV

unu programma Italia-Francia po si giai una manu de agiudu contra s'inzula e cadanca

Sa provìntzia de Aristanis, impari a sa Regioni autònoma de Sardigna fait parti de unu programma maritimu de cooperazioni internatzionali Italia – Francia chi pònniri impari 5 partner:

- ✓ Sa Provìntzia de Aristanis;
- ✓ Su Consillu Generali de sa Corsica de su Sud;
- ✓ Su Consillu Generali de sa Corsica Alta;
- ✓ Sa Asl de Lucca;
- ✓ S'Istitutu Zooprofilàticu Isperimentali de su Piemonte, de sa Liguria e de sa Valle D'Aosta.

Sa finalidadi de custu assòtziu est de si giai una manu de agiudu traballendi impari po:

- Impreai is mellus tènicas po su cuntrollu de cadanca e s'inzula;

Fai unu pianu de traballu comunu po gherrai impari contras cadanca e s'inzula chi siat puru respetosu de s'ambienti e de

s'isvilupu ecològicu e sostenibili in Liguria, Toscana, Sardigna e Corsica.

Novas Baressesas at a bessiri prus o mancu una borta a su mesi e s'at podi arriciri inderetura in domu, cun una e-mail: bastat a ddu pediri mandendi una punta de billetu eletrònicu a s'indiritzu

serviziocultura@comune.baressa.or.it iscriendi su nòmini, su sangunau e “bollu arriciri *Novas baressesas*”. In prus, s'at podi ligi puru in sa bacheca comunali o agatai in medas atividadis comercialis de sa bidda o in sa biblioteca comunali

Comunu de Baressa

Provìntzia de Aristanis

Sa redatzioni de *Novas Baressesas* est contivigiada de su Servìtziu linguìsticu sardu e s'Assessorau a sa Cultura de su Comunu de Baressa.

S'isportellu linguìsticu est a disponimentu de tzitadinus, maistus de iscola, professoris e istudentis po cali si siat informatzioni, profundamentu, duda, crosidadi, bibliografia asuba de sa lingua sarda, po consulèntzias didàticas e po contzillus chi pertocant is arrègulas de iscidura de su sardu.

Su Servìtziu in Làmpadas est abertu:

<i>Dii</i>	<i>data</i>	<i>De is...a is</i>
Martis	04.06.2013	10.40 – 14.40
Mèrcuris	19.06.2013	10.10 – 14.40
Mèrcuris	26.06.2013	10.10 - 14.40

Comunu de Baressa

Provìntzia de Aristanis

Novas Baressesas

☎ 0783-930049 Fax 0783-930118
e-mail: info@comune.baressa.or.it

Fòlliu periòdicu de informatzioni istitutzionali de su Comunu de Baressa

**Responsabilidadi e proprietadi de su
Comunu de Baressa (or)**

Annu III, n. 5

Acabau su 19 de làmpadas 2013

Gherra contra sa sîntzula tigre

In s'istadi de su 2011, sa Sardigna, e pruschetotu sa provìntzia de Aristranis, est istada colpida de una malàdia noba, sa "West Nile Disease" o "Calentura de su Nilo" chi at acuntèssiu is cuaddus e s'òmini puru, chi si dda funt pigada e nc'est istau calincunu mortu puru.

Po custu s'Assessoradu a s'Ambienti e de sa Protetzioni Tzivili de sa Provìntzia de Aristanis impari a s'Unione Europea, a sa Regioni Sardigna, a is Regionis Toscana e Liguria e a sa Colletività Territoriale de Corse (Corsica) anti detzìdiu de inghitzai impari una gherra contra sa sîntzula tigre.

Sa Calentura de su Nilo est una maladia virali chi benit de s'Àfrica chi nd'est arribada cun is pillonis migrantis chi si agatant in is pabois. Is sîntzulas tigre si ndi pigant su virus de is pillonis arestis o de domu, chi funt is òspitis serbatòio. Is sîntzulas chi si funt pigadas su virus, cun sa puntura cosa inoru, atacant su virus a is cuaddus e a s'òmini chi si amaladant. In is cuaddus e in is òminis su virus no atacat po cuntàgiu, ma isceti cun sa puntura de sa sîntzula cun su virus.

SA MALADIA. Is cuaddus funt colpiti meda, ma dda podit pigai s'òmini puru apustis

de unu tempus de incubatzioni chi andat de tres a cuindixi diis.

Ndi bessit a pillu cun sinnialis comenti a calentura, dolori de conca, dolori de ossus.

In is personis cun sistema immunològicu dèbili, e duncas in is bècius e in is pipius, nci podint èssiri amostus prus gravis comenti a sa meningiti e s'encefalea.

Calincuna borta si podit arribai a sa morti.

PREVENTZIONI. Su vacino po sa Calentura de su Nilo de s'òmine non nc'est. Duncas tocat a si protègiri de is punturas de sa sîntzula impreandi zanzarieras in is ventanas, repellentis e bistiris adeguaus candu istadeus in logus a foras pruschetotu candu orbescit e candu calat su soli.

DEPEUS BOCIRI SA SÌNTZULA TIGRE E FAI A MANERA CHI NON NDI TORRIT A NÀSCIRI!

Sa **Sîntzula Tigre** (*Aedes albopictus*) est una sîntzula istràngia, esòtica, chi nd'est arribada in Europa in is annus Noranta.

Si narat Sîntzula Tigre poita est pretosa meda e tenit su corpus de colori nieddu e istriscias biancas in is farrancas e in sa brenti.

Est pretosa meda e ispitzuat totu sa dii, pruschetotu in is oras friscas e a s'umbra.

Po si reproduci fait is ous in istagnaduras de àcua (sutavusus, cuntenidoris lassaus in foras, tumbinus)

Podit atacai a s'òmini maladias meda comenti a s'influentzia o maladias neurològicas.

Imparaut a si difendi

Ita podeus fai?

Tocat a evitai is istagnaduras de àcua firma, in ue sa sîntzula podit pònnere is ous e duncas:

- ✓ Isbuidai is sutavusus;
- ✓ Coberri cun zanzarieras is cuntenidoris chi sunt in foras e non si podint isbuidai;
- ✓ Non lassai rusciadoris o cadinus in foras cun sa buca conca a susu, poita si podint preni de àcua;
- ✓ Non lassai gommas de machina istrantaxias in foras ca si podint preni de àcua;
- ✓ Tocat a puliri is tumbinus e is logus de iscolu cun regularidadi,
- ✓ Tocat a tènniri pulidas funtanis e lacus ornamentalis o mancai tocat a ddoi pònniri unus cantu piscis arrùbius chi papant is bremis de sa sîntzula;
- ✓ Tocat a pònniri is zanzarieras a is ventanas;
- ✓ Tocat a impreai is prodotus repellentis in is partis de su corpus chi sunt iscobertas de is bistiris (chi depint es de colori biancu o craru ca is coloris iscurus faint apretai de prus custa sîntzula);
- ✓ In is logus aintru impreai difusoris contras is insetus sighendi is inditaduras de sa cunfetzioni.